

Čestitamo vam ob posvojitvi vašega novega družinskega člana!

Kot veste, je vaš psiček eden tistih, ki so jih zasegli na mejnem prehodu Fernetiči. Mladički s Fernetičev najverjetneje prihajajo iz ti. pasje farme ali pasje tovarne. Za takšne pse so značilne določene vedenjske in zdravstvene težave. Da bo življenje z vašim novim štirinožnim prijateljem čim lepše in da boste dobro pripravljeni na morebitne izzive, smo za vas pripravili nekaj kinoloških informacij in nasvetov. Upamo, da vam bodo v korist.

Kaj je pasja farma in kakšne so njene posledice?

Cilj ljudi, ki se ukvarjajo s pasjimi farmami je samo en – **dobiček**. Rejcem takih psov je vseeno za dobrobit psov, ki živijo v izjemno slabih pogojih. Njihova prehrana je slaba, prav tako niso deležni nobene veterinarske oskrbe. Živijo v majhnih, umazanih kletkah in zunanega sveta ne vidijo. Tako okolje je zelo **stresno** in **nezdravo**. Mame in mladiči iz pasjih farm so zato pogosto bolni in okuženi s paraziti.

Mladiči iz pasjih farm so običajno prezgodaj ločeni od mame in sorojencev. Socializacije niso deležni, z njimi pa se ravna kot s predmeti. To še dodatno negativno vpliva na njihov razvoj.

Za pse iz pasjih farm so zato značilne določene zdravstvene in vedenjske težave. Nezdravo okolje, preobremenjena mama in neprimerna hrana vodijo v slabšo odpornost organizma, zato so mladiči bolj dovzetni za različne bolezni. Med vedenjske težave, ki jih lahko povzroči tako okolje, spadajo pretirana navezanost, ločitvena tesnoba, nesamostojnost, strah pred novimi stvarmi, negotovost, reaktivnost, pretirano lajanje, uničevanje in drugo.

Kaj priporočajo strokovnjaki?

Namen našega pisanja zagotovo ni, da bi vas prestrašili. Pomembno pa je, da vas morebitne težave ne ujamejo nepripravljenih. Z informiranostjo in primernimi reakcijami boste pomagali svojemu psičku premagati ovire na vajini skupni poti.

Vaš psiček v prvih tednih življenja ni imel pogojev, ki bi si jih zaslužil. Osebje Zavetišča Horjul se je od njegovega prihoda dalje trudilo omiliti posledice, vi pa boste lahko nadaljevali njihov trud z nekaj preprostimi ukrepi.

Na področju zdravja bo vaš največji zaveznik dober veterinar. **Veterinarja opozorite na okoliščine, iz katerih prihaja vaš mladiček**, in se z njim pogovorite o ukrepih za izboljšanje odpornosti in splošno skrb za zdravje vašega psa.

Ker psički iz pasjih farm v zgodnji mladosti niso imeli prave možnosti učenja od drugih, predvsem stabilnih odraslih psov, je pomembno, da **poskrbite za primerno socializacijo**. Čim prej poiščete dobro pasjo šolo, ki v prvi vrsti poudarja **vzgojo in socializacijo**, ne pa poslušnosti oziroma izpolnjevanja ukazov, kot so sedi, prostor, čakaj ipd. Za te bo čas kasneje, če jih boste želeli osvojiti, ta trenutek pa mladič potrebuje dobre izkušnje v družbi drugih psov. Omogočite mu **kratka druženja z vrstniki in umirjenimi odraslimi psi, starejšimi od treh let**. Ne pozabite – vaš psiček je še otrok in nekaj minut druženja na dan je več kot dovolj.

Kot vsak drug otrok tudi mladič potrebuje **veliko spanja** – do 20 ur na dan! Omogočite mu različna ležišča, med katerimi bo lahko prosto izbiral, predvsem pa svojo bližino. **Mladiči za zdravo spanje namreč nujno potrebujejo bližino nekoga, ki mu zaupajo**. V leglu bi bila to njegova mama, zdaj pa boste nalogo varovanja v njegovih očeh prevzeli člani družine. Zapiranje v boks ali spanje daleč od vas lahko privede do hudih težav.

Mladiči do dopolnjenega 3. meseca **še ne potrebujejo sprehodov**, ampak le zelo kratke izhode za opravljanje potrebe in raziskovanje. Mladiča odnesite ven na potrebo po vsaki aktivnosti, hranjenju, igri in takoj, ko se zbudi. Okoli dopolnjenega tretjega meseca starosti lahko začnete s kratkimi sprehodi, ki trajajo **približno 5 do 10 minut**. Nato za vsak dopolnjeni mesec starosti dodate še približno 5 minut sprehoda, vse do starosti enega leta, ko dolžina sprehoda doseže okoli 45 minut. Takšna naj bi bila tudi dolžina sprehoda za odrasle pse.

Sprehod naj bo počasen, da pes na njem lahko raziskuje in ovohava okolico. Posebej na začetku izbirajte mirne lokacije – izogibajte se mestnih središč, pasjih parkov in podobnih situacij, ki bi iz vašega psa lahko izvabile strah in pretirane reakcije. Pomembna je tudi **prava oprema**. Priporočamo udobno oprsnico v obliki črke H (gledano od zgoraj) in dolg klasičen povodec.

Samota je lahko težavna za kateregakoli mladiča, za mladiče iz pasjih farm pa še toliko bolj. **Če je le možno, naj bo vaš psiček čim manj sam.** Na samoto ga navajajte postopoma – najprej naj bo sam le za minuto ali dve, potem nekaj minut in tako dalje.

Pasji mladiček se uči s poskušanjem, zato mu to tudi omogočite. Poskrbite, da bo okolje zanj varno in umaknite vse predmete, s katerimi ne sme priti v stik. Če mladiček pomotoma uniči kakšen čevelj ali drug predmet, ga za to **nikar ne kaznujte**. Občutljive predmete varno pospravite izven dosega vašega psa. To obdobje poskušanja bo kmalu minilo in predmete boste lahko vrnil na njihova običajna mesta.

Psi se učijo tudi z opazovanjem, zato **si na vsakem sprehodu vzemite nekaj minut, se ustavite in skupaj v tišini opazujte okolico**. Če se vaš psiček česa boji, velja podobno. Ne prepričujete ga in ga ne vabite zraven. Namesto tega mu omogočite, da se sam odloči, ali se bo približal predmetu, osebi ali živali. Če tega ne želi, bo imel priložnost kdaj drugič, ko bo zbral dovolj poguma.

Ko pripeljeta psička v njegov novi dom, ne pozabite, da ste zanj še neznanci. Omogočite mu raziskovanje okolja in nato spoznavanje članov ožje družine – enega po enega, ne vseh naenkrat. Počakajte, da psiček pride k vam. Ker je še mladič, to ne bo trajalo dolgo.

Nenazadnje – česar koli se lotevata z vašim štirinožnim prijateljem, mu omogočite, da to počne v lastnem tempu. Z nekaj razumevanja, znanja in smisla za humor se reši marsikaj.

Želimo vam obilico čudovitih trenutkov z vašim novim družinskim članom!

Društvo za zaščito živali Ljubljana
www.dzzz.si | www.zapsa.si

P.S.: Če imate vprašanja v zvezi s prebranim ali bi želeli pomoč pri vzgoji vašega psa, se lahko obrnete na naši kinologinji, ki delujeta v okviru društvene pasje šole ZA PSA. Pišite jima na info@zapsa.si ali pokličite 041 321 321.

Priporočamo branje:

Turid Rugaas (2005): On Talking Terms With Dogs: Calming Signals

Turid Rugaas (2008): Barking: The sound of a language

Martina Scholz (2006): Stress in Dogs

Barry Eaton (2011): Dominance in Dogs – Fact or Fiction?

Karen Pryor: Ne lajaj na psa

Julia Robertson (2011): Exercising Your Puppy: A Gentle & Natural Approach (Gentle Dog Care)

Diegov bRlog - <http://diegovbrlog.blogspot.si/>